

بررسی شیوع اضطراب و عوامل مؤثر بر آن در دانشجویان دختر رشته پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران در سال ۱۳۸۹

یاسر لبافی نژاد^۱، آسیه بساق زاده^۲

تاریخ دریافت: ۹۰/۰۷/۲۰

تاریخ ویرایش: ۹۰/۱۰/۰۳

تاریخ پذیرش: ۹۱/۱۱/۰۴

چکیده

زمینه و هدف: اختلالات اضطرابی از شایع‌ترین اختلالات روانپزشکی در جمعیت عمومی هستند. دانشجویی پزشکی یکی از حرفه‌هایی است که در محیط کار خود (دانشکده، بیمارستان و...) مواجهات مختلفی دارد و این مواجهات اثرات متفاوتی بر سلامت جسمی و روانی آن‌ها دارد. در این مطالعه ما برآنیم که به بررسی شیوع اضطراب در بین دانشجویان دختر رشته پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران بپردازیم. همچنین شیوع اضطراب براساس مقطع تحصیلی، وضعیت تأهل و محل زندگی نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

روش بررسی: این مطالعه مقطعی و از نوع توصیفی تحلیلی می‌باشد. در این مطالعه نمونه‌گیری به روش طبقه‌بندی شده انجام شد. ۱۹۶ نفر از دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی تهران (پردیس همت) انتخاب شدند و به‌وسیله پرسشنامه اسپیلبرگر و پرسشنامه دموگرافیک مورد بررسی قرار گرفتند. نرم افزار SPSS 15 جهت ورود داده‌ها و آنالیز استفاده شد.

یافته‌ها: در این مطالعه به‌طور کلی شیوع اضطراب ۲۸/۵٪، شیوع اضطراب آشکار ۲۵/۵٪ و شیوع اضطراب پنهان ۱۶/۳٪ برآورد شد.

نتیجه‌گیری: در این مطالعه به این نتیجه رسیدیم که ارتباط معناداری بین اضطراب آشکار و مقطع تحصیلی وجود دارد و اضطراب آشکار در مقطع کارورزی بیش از سایر مقاطع است؛ همچنین در این تحقیق ارتباط معناداری بین اضطراب پنهان و محل زندگی به‌دست آمد. در این مطالعه هیچ‌گونه ارتباط معناداری بین شیوع اضطراب و وضعیت تأهل نشان داده نشد.

کلید واژه‌ها: اضطراب، دانشجویان پزشکی دختر، شیوع.

مقدمه

وقوع یک حادثه‌ی بد، ترس از دست دادن کنترل، ترس از مردن، بی‌ثباتی، عدم توانایی کسب آرامش، تنگی نفس، تپش قلب، تعریق بیش از حد، گرگرفتگی، بی‌حسی یا گزگز اندام‌ها، بی‌قراری در پاهای سرگیجه یا سبکی سر، احساس لرز، لرزش دست‌ها و سوء هاضمه. در این میان ترس از وقوع یک حادثه‌ی بد شایع‌ترین علامت در اختلالات اضطرابی است [۱]. اختلال اضطرابی شایع‌ترین اختلال روانی در کل جمعیت می‌باشد. نزدیک به ۳۰ میلیون نفر در ایالات متحده درگیر این اختلال هستند [۲]. به طور کلی شیوع این اختلال در زنان دو برابر مردان است. تحقیقات زیادی مطرح کننده‌ی این موضوع است که سلامت روانی

دانشجویی به‌ویژه دانشجویی پزشکی یکی از حرفه‌هایی است که در محیط کار خود (دانشکده، بیمارستان و...) مواجهات مختلفی دارد و این مواجهات اثرات متفاوتی بر سلامت جسمی و روانی آن‌ها دارد. در خصوص مشکلات روانی، اضطراب یک حالت فیزیولوژیک و سایکولوژیک می‌باشد که مشخصه‌ی آن مجموعه‌ای از علائم شناختی، جسمانی، عاطفی و رفتاری است. در واقع می‌توان گفت اضطراب مجموعه‌ای از علائم است که حاصل تطابق ناکامل انسان با استرس‌ها و تنش‌های زندگی است. از جمله این علائم می‌توان به این موارد اشاره کرد: ترس از

۱- متخصص طب کار، عضو هیات علمی مرکز تحقیقات و گروه طب کار دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران.

۲- نویسنده مسئول، دکترای عمومی، مرکز تحقیقات طب کار، دانشکده‌ی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران. as_bossaghzadeh@yahoo.com

"این مقاله حاصل پایان‌نامه خانم دکتر آسیه بساق‌زاده در مقطع پزشکی عمومی می‌باشد که با راهنمایی دکتر یاسر لبافی نژاد در سال ۱۳۸۹ در دانشکده‌ی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران انجام شده است."

سراسر جهان و ایران است [۸-۵،۱] و با نظر به این که در سال‌های اخیر تغییر چشم‌گیری در ترکیب جنسیت دانشجویان پزشکی سراسر دنیا رخ داده است و این امر در دانشکده‌های پزشکی کشور ما نیز به خوبی مشهود است؛ به نظر می‌رسد که به مطالعات بیشتری در زمینه بررسی شیوع و میزان اضطراب، علل مؤثر در بروز آن و همچنین تشخیص به‌موقع، پیشگیری و درمان این اختلالات در بین دانشجویان پزشکی دختر در کشور ما نیاز باشد. همچنین ضرورت تعیین میزان این مشکل در مقاطع مختلف تحصیلی در رشته‌ی پزشکی نیز امری غیر قابل چشم‌پوشی است، چراکه علل وقوع اضطراب در مقاطع مختلف تحصیل متفاوت است و جهت ریشه‌یابی این علل و همچنین مقابله با آن‌ها نیاز به درک وسعت این مشکل در بین دانشجویان مقاطع مختلف به خوبی مشهود است. طبیعتاً بررسی شیوع اضطراب در بین دانشجویان دختر مقاطع مختلف رشته-ی پزشکی، که در حال حاضر اکثریت دانشجویان این رشته را در کشور ما تشکیل می‌دهند، می‌تواند راهگشای سیاست‌مداران امر آموزش در تحقق اهداف آموزشی و تربیت پزشکانی با سطح سلامت روانی و اجتماعی بالاتر و متعاقب آن بالا بردن سطح سلامت عمومی جامعه باشد. از این رو ما در نظر داریم در این مطالعه با استفاده از پرسشنامه هنجاریابی شده اضطراب آشکار و پنهان اسپیلبرگر به بررسی شیوع اضطراب در بین دانشجویان دختر مقاطع مختلف تحصیل در دوره‌ی پزشکی عمومی، دانشگاه علوم پزشکی تهران (پردیس همت) بپردازیم. همچنین در این مطالعه شیوع اضطراب بر اساس وضعیت تأهل و محل سکونت نیز مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

روش بررسی

نوع مطالعه مقطعی از نوع توصیفی-تحلیلی است. جامعه‌ی آماری این مطالعه، دانشجویان دختر رشته‌ی پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پردیس همت) می‌باشند. حجم نمونه با توجه به شیوع اضطراب

افراد پس از شروع تحصیل در رشته‌ی پزشکی افت کرده و این امر در طی سال‌های تحصیل همچنان مشهود است. در واقع می‌توان گفت که دانشجویان پزشکی در مقایسه با سایر افراد جامعه و دانشجویان سایر رشته‌ها در معرض استرس‌های حرفه‌ای و آکادمیک بیشتری قرار دارند. شیوع بیشتر اضطراب در میان دانشجویان پزشکی در مقایسه با سایر دانشجویان می‌تواند ناشی از حجم زیاد مطالب و کتب مورد مطالعه در این رشته، استرس ناشی از امتحانات مکرر، به‌علاوه محیط سرشار از رقابت در دانشکده‌های پزشکی باشد که این امر دانشجویان را به سمت کسب نمره بالاتر سوق می‌دهد [۱]. همچنین در مقاطع بالاتر تحصیل عواملی چون ورود به محیط بیمارستان و برخورد با بیماران، تغییر ساعات خواب، شرکت در گزارش‌های صبحگاهی، برخورد با سایر پرسنل پزشکی و آغاز همکاری با اساتید، رزیدنت‌ها و... می‌تواند در بروز اضطراب در این افراد نقش موثری داشته باشد [۳]. در مطالعات گذشته تأثیر عامل جنسیت در بروز اضطراب در بین دانشجویان پزشکی به خوبی نشان داده شده است به گونه‌ای که با وجود این که دانشجویان دختر در زمینه‌ی علمی، عملکرد بالینی و مهارت‌های برخورد با بیماران صلاحیت خود را به خوبی نشان داده‌اند، گزارشات حاکی از شیوع بالاتر اضطراب در میان دانشجویان پزشکی دختر است [۴]. این امر می‌تواند باعث آثار مخربی بر روی درک قابلیت‌های دانشجویان دختر هم از جانب خودشان و هم از دیدگاه دیگران شود و عملکرد و توانایی‌های این گروه را تحت‌الشعاع قرار دهد.

امروزه این موضوع به خوبی اثبات شده که نه تنها بهره‌ی هوشی افراد بلکه صفات اجتماعی-روانی آن‌ها نیز در عملکرد صحیحشان مؤثر است [۱]. از این رو با در نظر گرفتن نقش عمده‌ی پزشکان در حفظ و ارتقاء سلامت جامعه، در گام اول، تأمین سلامت روانی، اجتماعی و جسمی این گروه، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به یافته‌هایی که حاکی از وسعت اختلال اضطرابی در بین دانشجویان پزشکی

اضطراب، بدین معنی که مابین انسان‌ها، تمایل پاسخ به موقعیت‌های تهدید کننده، متفاوت است (اضطراب پنهان). هر مقیاس شامل ۲۰ ماده است.

نحوه‌ی انجام کار: پس از انتخاب نمونه‌ها به صورت تصادفی و به نسبت تعداد دانشجویان در هر مقطع تحصیلی، ابتدا روش انجام مطالعه برای افراد توضیح و به ایشان اطمینان لازم از نظر مخفی ماندن اطلاعات شخصی داده شد. در صورت رضایت کامل، این افراد وارد مطالعه شده و دو پرسشنامه دموگرافیک و اسپیلبرگر (STAI-Y) در اختیار آن‌ها قرار داده شد. بدین ترتیب تعداد ۱۹۶ پرسشنامه در پاییز و زمستان سال ۱۳۸۹ در بین دانشجویان و در مکان‌هایی که دانشجویان بیشتر حضور داشتند از قبیل دانشکده، بیمارستان، سلف سرویس، توزیع شد. در تکمیل این پرسشنامه‌ها محدودیت زمانی مطرح نبود. پس از جمع‌آوری داده‌ها، جهت ورود داده‌ها و آنالیز یافته‌ها از نرم‌افزار SPSS 15 استفاده شد.

یافته‌ها

در این مطالعه که بر روی ۱۹۶ نفر از دانشجویان دختر صورت گرفت ما به بررسی شیوع اضطراب در بین دانشجویان پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پردیس همت) در سال ۱۳۸۹ پرداختیم که نتایج حاصله به شرح زیر است: در این مطالعه در دانشجویان دختر به طور کلی شیوع اضطراب ۲۸/۵٪ (۵۶ نفر از ۱۹۶ نفر)، شیوع اضطراب آشکار ۲۵/۵٪ (۵۰ نفر از ۱۹۶ نفر) و شیوع اضطراب پنهان ۱۶/۳٪ (۳۲ نفر از ۱۹۶ نفر) برآورد شد. جدول یک شیوع کلی اضطراب و هم‌چنین میزان اضطراب آشکار و پنهان را بر اساس

در جوامع مختلف به میزان ۱۵٪ و با استفاده از فرمول حجم نمونه به صورت زیر محاسبه شده است:

$$n = \frac{z^2 \cdot p \cdot q}{d^2} = \frac{1.96^2 \times 0.15 \times 0.85}{0.05^2} \cong 196$$

نحوه‌ی انجام نمونه‌گیری به صورت طبقه‌بندی شده (stratified) می‌باشد، بدین ترتیب که ابتدا دانشجویان در ۳ گروه علوم پایه و فیزیوپات (۳/۵ سال اول تحصیل)، کارآموزی (۲/۵ سال میانی تحصیل) و کارورزی (۱/۵ سال پایانی تحصیل) طبقه‌بندی شده و سپس در هر طبقه نمونه‌گیری به صورت تصادفی انجام می‌شود. ابزار گردآوری داده‌ها شامل ۲ پرسشنامه است: (۱) پرسشنامه دموگرافیک که شامل متغیرهای مقطع تحصیلی، وضعیت تأهل و محل زندگی می‌باشد. (۲) پرسشنامه هنجاریابی شده اضطراب رگه-حالت

اسپیلبرگر (Spielberger state-trait inventory anxiety) [۹]: آزمون اسپیلبرگر از اعتبار علمی بالایی برخوردار است و به‌عنوان آزمون استاندارد مورد توجه قرار دارد [۹]. هم‌چنین این پرسشنامه برای جمعیت ایرانی هنجاریابی شده، از اعتبار و پایایی بالایی نیز برخوردار است [۱۱-۱۰]. نسخه‌ی فارسی آزمون اسپیلبرگر به لحاظ پایایی دارای ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹ در مقیاس اضطراب آشکار و پنهان است [۱۰]. این پرسشنامه از دو مقیاس رگه (trait) و حالت (state) تشکیل شده است که "حالت اضطراب" توسط اسپیلبرگر به عنوان یک حالت هیجانی گذرا تعریف شده است (اضطراب آشکار) و "رگه اضطراب" اشاره دارد به تفاوت‌های فردی نسبتاً با ثبات در آمادگی به

جدول ۱- شیوع اضطراب براساس مقطع تحصیلی

سطح معنی داری	کارورزی	کارآموزی	علوم پایه/فیزیوپات	
<۰/۰۵	٪۳۲/۵	٪۱۷/۷	٪۲۷/۷	اضطراب آشکار
>۰/۰۵	٪۱۵	٪۱۴/۵	٪۱۸/۱	اضطراب پنهان
	٪۳۲/۵	٪۲۲/۵۸	٪۳۰/۸۵	اضطراب کلی

جدول ۲- شیوع اضطراب براساس محل زندگی

سطح معنی داری	خوابگاه	منزل شخصی و دور از خانواده	منزل شخصی و همراه خانواده	
>۰/۰۵	%۲۸/۴	%۱۴/۳	%۲۳/۸	اضطراب آشکار
>۰/۰۵	۲۰/۵	%۰/۰	%۱۳/۹	اضطراب پنهان
	%۲۹/۵۵	%۱۴/۲۹	%۲۸/۷	اضطراب کلی

جدول ۳- شیوع اضطراب براساس وضعیت تاهل

سطح معنی داری	متاهل	مجرد	
>۰/۰۵	%۲۰	%۲۶/۱	اضطراب آشکار
>۰/۰۵	%۱۰	%۱۷	اضطراب پنهان
	%۲۰	%۲۹/۵۵	اضطراب کلی

بین شیوع اضطراب و وضعیت تاهل در بین دانشجویان پزشکی دختر دانشگاه علوم پزشکی تهران (پردیس همت) در این مطالعه وجود ندارد.

بحث و نتیجه گیری

در مطالعه‌ای که بر روی ۱۹۶ نفر از دانشجویان دختر پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (پردیس همت) انجام شد؛ شیوع اضطراب به‌طور کلی ۲۸/۵٪ برآورد شد. این در حالی است که مطالعاتی که از سال ۲۰۰۶-۲۰۱۰ بر روی دانشجویان پزشکی کشورهای مختلف صورت گرفت نشان داد شیوع اضطراب بین (۳۳٪-۴۳٪) متغیر می‌باشد [۸-۱۰]. نکته جالب توجه این‌که در مطالعه‌ای که بر روی دانشجویان دختر دانشکده پزشکی دبی صورت گرفت شیوع اضطراب ۲۸/۶٪ برآورد شد که مشابه با نتایج به‌دست آمده در مطالعه کنونی ما است [۱]. در این مطالعه نشان داده شد که شیوع اضطراب آشکار بیش از اضطراب پنهان است که این نتیجه در مطالعات قبلی انجام شده توسط پرسشنامه‌ی اسپیلیبرگر نیز به‌دست آمده است [۳، ۱۲]. هم‌چنین در مطالعه‌ی ما نشان داده شد که شیوع اضطراب در دانشجویان دختر کارورز (۳۲/۵٪) بیش از علوم پایه (۳۰/۸٪) و به مراتب بیش از مقطع کارآموزی (۲۲/۵٪) می‌باشد؛ که این تفاوت در بین مقطع کارورزی و کارآموزی و هم‌چنین در بین مقطع علوم پایه-فیزیوپات و کارآموزی معنی‌دار نیز هست.

مقطع تحصیلی به ما نشان می‌دهد. نتایج حاصله نشان داد که شیوع اضطراب آشکار در مقطع علوم پایه-فیزیوپات به‌طور معناداری بیشتر از مقطع کارآموزی است ($p=۰/۰۵$). هم‌چنین شیوع اضطراب آشکار در مقطع کارورزی به‌طور معناداری بیش از مقطع کارآموزی است ($p=۰/۰۴$). اما شیوع اضطراب آشکار در بین مقطع علوم پایه-فیزیوپات و مقطع کارورزی اختلاف معناداری ندارد. هم‌چنین با وجود شیوع بیشتر اضطراب پنهان در مقطع علوم پایه-فیزیوپات، در زمینه‌ی اضطراب پنهان و مقطع تحصیلی ارتباط معناداری وجود ندارد. جدول دو شیوع اضطراب بر اساس محل سکونت را نشان می‌دهد. بررسی این نتایج نشان داد ارتباط معناداری بین شیوع اضطراب آشکار و محل زندگی دانشجو وجود ندارد. در مورد اضطراب پنهان نیز ارتباطی با محل سکونت پیدا نشد هرچند که در سطح معنی‌داری ۹۰٪ اضطراب پنهان در بین دانشجویان ساکن خوابگاه به‌طور معناداری بیشتر از دانشجویان ساکن منزل شخصی و همراه خانواده بود. در این مطالعه اختلاف معناداری بین شیوع اضطراب پنهان در دانشجویان ساکن منزل شخصی و دور از خانواده با دانشجویان دیگر نشان داده نشد. جدول ۳ نیز شیوع اضطراب را بر اساس وضعیت تاهل به ما نشان می‌دهد. آنالیز این یافته‌ها نشان داد با وجود این که شیوع اضطراب در بین دانشجویان دختر مجرد بیشتر از دانشجویان متأهل است ولی هیچ‌گونه ارتباط معناداری

امر آموزش پزشکی با نگاه دقیق تری این آمار را مورد بررسی قرار دهند.

همچنین در این مطالعه شیوع اضطراب پنهان در دانشجویان ساکن خوابگاه به طور معنی داری بیش از دانشجویان ساکن منزل شخصی است که علت این امر با توجه به مشکلات موجود در خوابگاه از قبیل دوری از خانواده و استرس‌های ناشی از آن، برخورد با هم‌اتاقی‌هایی با طرز تفکر و علائق مختلف، عدم وجود فضای کافی و مناسب جهت مطالعه و رسیدگی به سایر امور روزمره و... قابل توجیه است. در مطالعه‌ای که در سال ۱۳۷۹ بر روی [۳] کارورزان این دانشگاه صورت گرفت ارتباط معنی داری بین محل سکونت و شیوع اضطراب وجود نداشت. همچنین در مطالعه‌ی ما شیوع اضطراب در بین دانشجویان ساکن منزل شخصی و دور از خانواده کمتر از دانشجویان ساکن در خوابگاه و هم چنین منزل شخصی و همراه خانواده بر آورد شد. که البته بررسی‌ها نشان داد که اختلاف معنی داری در این زمینه وجود ندارد. البته با توجه به حجم کم دانشجویان ساکن منزل شخصی و دور از خانواده که در این مطالعه شرکت داشتند (۷ نفر از ۱۹۶ نفر) جا دارد که مطالعاتی با حجم نمونه بیشتر برای بررسی شیوع اضطراب در این جمعیت صورت گیرد. در مطالعه‌ی انجام شده با وجود این که شیوع اضطراب در بین دانشجویان مجرد بیشتر از دانشجویان متأهل است ولی بررسی آماری نشان داد که ارتباط معنی داری بین شیوع اضطراب و وضعیت تأهل وجود ندارد. هرچند که در بعضی از مطالعات مجرد بودن عامل مساعد کننده‌ای برای اضطراب است ولی در مطالعه‌ی انجام شده در پاکستان در سال ۲۰۱۰ بین اضطراب و وضعیت تأهل ارتباط معنی داری پیدا نشده است. همچنین در مطالعه‌ای که در گذشته بر روی کارورزان این دانشگاه صورت گرفت ارتباط معنی داری در این زمینه [۳، ۱۲] به دست نیامده است.

در مطالعه‌ای که انجام شد شیوع اضطراب در دانشجویان دختر دانشگاه علوم پزشکی تهران (پردیس همت) ۲۸/۵٪، شیوع اضطراب آشکار ۲۵/۵٪ و شیوع

ولی شیوع اضطراب در بین مقطع علوم پایه فیزیوپات و کارورزی تفاوت معنی داری ندارد. علت شیوع بیشتر اضطراب در مقطع کارورزی با مسائلی از قبیل آغاز برخورد حرفه‌ای با بیماران و همچنین سایر کادر پزشکی از قبیل رزیدنت‌ها، پرستاران و...، تغییر ساعات خواب و بیداری در ساعات کشیک، نگرانی در ارتباط با شرکت در گزارشات صبحگاهی و همچنین نگرانی در رابطه با آینده‌ی شغلی و ادامه تحصیل، قابل توجیه است. همچنین شیوع بیشتر اضطراب در مقطع علوم پایه فیزیوپات را می‌توان با مسائلی از قبیل ورود به محیط جدید دانشگاه و برخورد با مشکلات و معضلات خاص این محیط، مواجهه یک‌باره با سیستم فشرده آموزش پزشکی، برگزاری امتحانات به صورت مکرر در این مقطع و حجم زیاد مطالب و کتب مورد مطالعه؛ مرتبط دانست. نکته‌ای که در این جا قابل توجه است این است که در مطالعاتی که در سایر کشورها صورت گرفته نیز اختلاف معنی داری بین شیوع اضطراب در مقاطع مختلف تحصیل در رشته‌ی پزشکی وجود دارد [۸-۵]. در مطالعه‌ای که در سال ۲۰۱۰ در پاکستان صورت گرفت اضطراب در بین دانشجویان سال دوم رشته‌ی پزشکی از بیشترین شیوع برخوردار بوده است؛ از سال اول تا پنجم به ترتیب ۴۵/۸٪، ۵۲/۵٪، ۴۷/۱٪، ۲۸/۷٪ و ۴۵/۱٪ [۸]. همچنین مطالعاتی که در دانشگاه تگزاس آمریکا، دانشکده‌ی پزشکی دختران دبی و دانشگاه ترکیه انجام شد نشان داد که بیشترین شیوع اضطراب در دانشجویان پزشکی مربوط به سال دوم تحصیل در این رشته است و علت این امر را مواجهه با سیستم یک پارچه و فشرده آموزش پزشکی در این سال می‌دانند [۱]. همچنین نکته دیگری که در این جا قابل تأمل است این است که در مطالعه‌ای که در سال ۱۳۷۹ در بین کارورزان دانشگاه علوم پزشکی ایران (پردیس همت کنونی) صورت گرفت شیوع اضطراب در کارورزان دختر ۱۷/۱٪ برآورد شد [۳]. که این رقم در مطالعه‌ی کنونی به ۳۳٪ رسیده است. هرچند در طی این سال‌ها اضطراب در جمعیت عمومی نیز افزایش یافته است با این وجود جا دارد مسئولان

depressed mood in two classes of medical student. Acad psychiatry; 2006, 30(3): 235-7.

7. Eller T, Aluoja A, Vasvar V, Veldi v et al. Symptoms of anxiety and depression in Estonian medical students with sleep problem. *Depress Anxiety*; 2006, 23(4):250-6.

8. Bunevicius A, Katkute A, nevicus R. symptoms of anxiety and depression in medical students and in humanities students: relationship with big five personality dimensions and vulnerability to stress. *Int J Soc Psychiatry*; 2008, 54(6): 494-501.

9. Jadoon Na, Yaqoob R, Reza A, Shehzad M, Zeshan SC. Anxiety and depression among medical students, *J pak Med assoc*; 2010, 60(8): 699-702.

10. Mahram B. Standardization of Spielberger inventory in Mashhad. MA thesis. Tehran. Allameh Tabatabaee University; 1994; 73-80.

11. Panahi Shahri M. Preliminary evaluation of validity & reliability of Spielberger state- trait anxiety inventory. MA thesis. Tehran. Tarbiat Modarres University. 1993; 17-21.

12. Fathizadeh Kh. Evaluation of the frequency of anxiety in students of Imam Ali & Imam Hasan dormitory of Iran University of Medical Sciences in 2003. GP thesis. Medical faculty of Iran University of Medical Sciences.

اضطراب پنهان ۱۶/۳٪ برآورد شد. در این مطالعه به این نتیجه رسیدیم که ارتباط معنی داری بین اضطراب آشکار و مقطع تحصیلی وجود دارد و اضطراب آشکار در مقطع کارورزی بیش از سایر مقاطع است و در رتبه‌ی بعد مقطع علوم پایه_فیزیوپات قرار دارد. آنچه مسلم است با ریشه‌یابی علل اضطراب در هر مقطع تحصیلی و برنامه‌ریزی جهت رفع و یا تعدیل این علل می‌توان تا حد زیادی از بروز اضطراب و مشکلات متعاقب آن پیش‌گیری کرد. هم‌چنین در این تحقیق ارتباط معنی داری بین اضطراب پنهان و محل زندگی به‌دست آمد. که البته با توجه به مشکلات موجود در خوابگاه چنین نتیجه‌ای چندان دور از ذهن نیست. امید است سیاست‌هایی که در چند سال اخیر مبنی بر ارتقای سطح آموزشی دانشگاه‌های شهرستان‌ها و تمرکززدایی دانشجویان از دانشگاه‌های کلان شهرها و تحصیل در محل زندگی خود شکل گرفته است، تا حدودی از میزان اضطراب دانشجویان بکاهد.

منابع

1. Isra A, Haseena B, Reem A, Reem A. Cognitive emotions: Depression and anxiety in medical students and staff. *J critical care*; 2009, 24: 1-18.
2. Sadock BJ, Sadock VA. Kaplan & Sadock, Synopsis of Psychiatry: Behavioural Sciences/ Clinical Psychiatry. 9th ed. Philadelphia, Pa: Lippincott Williams & Wilkins; 2003: 579-580.
3. Mousavi R. Evaluation of the relationship of anxiety with economic, cultural & social determinants in interns of Iran University of Medical Sciences in summer 2000. General practitioners thesis. Medical Faculty of Iran University of Medical Sciences; 2000.
4. Blanch D, Hall J, Roter D, Frunkel R. Medical student gender and issues of confidence. *Patient Educ Couns* 2008, 72: 374-81.
5. Tyseen R, Vaglum P, Grqnovold N, Ekebery Q. The relative importance of individual and organizational factors for the prevention of job stress during internship: a nationwide and prospective study. *Med Teach*; 2005, 27(8): 726-31.
6. Levine R, Litwins S, Frye A. An evaluation of

Assessment of anxiety prevalence and its contributing factors in female medical students of Tehran University of Medical Sciences in 2010-2011

Y. Labbafinejad¹, A. Bossaghzade²

Received: 2011/10/12

Revised: 2011/12/24

Accepted: 2012/01/24

Abstract

Background and aims: Anxiety disorders are the most prevalent psychological disorders in common population. Medical students have many exposures in their occupational environment (university, hospital...) and these exposures have different effects on their physical and psychological health. In this study, our aim was to assess the prevalence of anxiety in female medical students of Tehran University of Medical Sciences in 2010-2011 according to different items including educational section, marital status and habitancy situation.

Methods: This is a descriptive-analytic cross sectional study. This study was conducted in female medical students of Tehran University of Medical Sciences in 2010-2011, using Stratified sampling method. We selected 196 persons of this population and evaluated them with Spielberger state- trait anxiety inventory and demographic questionnaire. The SPSS Ver.15 was used for data entry and analysis.

Results: In this study the prevalence of general anxiety, overt anxiety and hidden anxiety in female medical students was obtained 28.5%, 25.5% and 16.3% respectively.

Conclusion: It can be concluded that the prevalence of overt anxiety was higher in interns than others and the prevalence of hidden anxiety was higher in students lived in dormitory than other students. In addition, there was no significant correlation between prevalence of anxiety and marital status.

Key words: Anxiety, Female medical students, Prevalence.

---

1. Occupational medicine specialist, assistant professor of occupational medicine research centre & occupational medicine department of Tehran University of Medical sciences, Tehran, Iran.

2. (**Corresponding author**), general practitioner, Tehran University of Medical sciences, Tehran, Iran, as_bossaghzadeh@yahoo.com